

Nr 347.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till kristillägg för budgetåret 1942/43; given Stockholms slott den 29 maj 1942.

Kungl. Maj:t får härmed under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 maj 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

I årets statsverksproposition upptogs anslagen till kristillägg för nästa budgetår med allenast beräknade belopp i avvaktan på att grunder för kristillägg under nästa regleringsperiod skulle fastställas. De för olika huvudtitlar beräknade anslagen, vilka uppfördes med belopp motsvarande kostnaderna under ett år för kristillägg efter 12 procent enligt dittills gällande grunder, voro följande:

Andra huvudtiteln	kronor	950,000
Tredje	»	»	260,000
Fjärde	»	»	5,700,000
Femte	»	»	5,040,000
Sjätte	»	»	300,000
Sjunde	»	»	2,390,000
Åttonde	»	»	22,200,000
Nionde	»	»	1,280,000
Tionde	»	»	800,000
Elfte	»	»	18,000
Tolfte	»	»	8,100,000
Fjortonde	»	»	100,000

Summa kronor 47,138,000.

Genom proposition nr 97 har för riksdagen framlagts förslag angående grunder för kristillägg åt statliga befattningshavare m. fl. för tiden från och med andra kvartalet 1942 till och med första kvartalet 1943. Enligt förslaget, som av riksdagen godkänts (skriv. nr 148), skola kristillägg utgå med 14 procent från det kvartalsskifte, då levnadskostnadsindex med 1935 som basår uppnått talet 148, och med 16 procent från det kvartalsskifte, då indextalet stigit till 152. Vid ytterligare stegringar skola kristilläggen ökas med 4 procent för varje indexstegring om 8 enheter. I övrigt innebär den nya regleringen ingen ändring i de förut gällande grunderna för kristilläggen.

Levnadskostnadsindex, som vid nyårsskiftet var 145, steg per den 1 april 1942 till 151, varför kristillägg under innevarande kvartal utgått efter 14 procent. Jag vill förorda, att förslagsanslagen till kristillägg beräknas, på sätt skett i fråga om andra likartade anslag, med utgångspunkt från nuvarande prisläge, alltså efter 14 procent.

De i statsverkspropositionen upptagna beloppen böra emellertid utöver uppräknningen från 12 till 14 procent i några fall justeras med hänsyn till bland annat vissa förslag om löneregleringar och organisatoriska förändringar.

För fjärde huvudtiteln är en väsentlig höjning påkallad på grund av den nya försvarsorganisationen. I statsverkspropositionen beräknades anslaget med utgångspunkt från tidigare gällande förhållanden till 5,700,000 kronor. I anslutning till de i propositionen nr 266 angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1942/43 beräknade kostnaderna för rörligt tillägg kan medelsbehovet för kristillägg efter 14 procent beräknas till i runt tal 12,000,000 kronor. Det må anmärkas, att i denna summa ingå jämväl kostnader för kristillägg å arvoden för pensionerad personal i arvodesbefattningar. Dessa arvoden skola enligt den nu föreslagna anordningen (jfr prop. nr 210 och 266) bestämmas i anslutning till vederbörliga lönegradsplaceringar för befattningarna och utbetalas såsom löner i vanlig ordning. Ett belopp motsvarande de personalen eljest tillkommande pensionsförmånerna skall emellertid från tolfte huvudtiteln såsom inkomst tillföras fjärde huvudtiteln. Denna inkomst, som i avlöningsstaterna upptagits såsom uppörd för vederbörliga anslag under rubriken pensionsmedel,

omfattar av praktiska skäl även de å pensionerna belöpande kristilläggen och medför en sänkning, icke av fjärde huvudtitelns kristilläggsanslag, utan av de olika avlöningsanslagen å huvudtiteln.

För *åttonde* huvudtiteln medför den föreslagna löneregleringen för lärarpersonalen vid folkhögskolor (prop. nr 274), att några kostnader för kristillägg åt denna personal ej längre skola belasta huvudtitelns kristilläggsanslag. Statens samtliga utgifter skola nämligen enligt förslaget avföras från annat anslag. Detta torde medföra en minskning av medelsbehovet å anslaget till kristillägg, räknat efter 14 procent, med i runt tal 120,000 kronor. Vad anslaget i övrigt angår, bör vid beräkningen tagas hänsyn till uppkommande eftersläpning i statens kostnader för kristillägg åt folkskollärare m. fl. Denna eftersläpning bör föranleda, att anslaget till den del det avser dylika kristillägg bestämmes efter den för innevarande budgetår genomsnittliga procentsatsen för kristilläggen, 10.5 procent. Den härav motiverade omräkningen motväger uppräkningsen* till 14 procent av anslaget i övrigt, så att resultatet icke blir någon höjning utan i stället en sänkning av anslaget med något över en miljon kronor. För nästa budgetår synes anslaget böra upptagas till 21,000,000 kronor.

Under *nionde* huvudtiteln torde den föreslagna löneregleringen för lärarpersonalen vid den lägre lantbruksundervisningen (prop. nr 313) icke behöva påverka anslagsberäkningen för kristillägg. Uppräkningsen av lönerna motväges nämligen av att statens andel av kristilläggskostnaderna föreslås minskad. Huvudtitelns anslag till kristillägg efter 14 procent torde för nästa budgetår böra upptagas till 1,500,000 kronor.

De särskilda anslagen till kristillägg för budgetåret 1942/43 böra alltså uppföras med följande belopp:

Andra	huvudtiteln	kronor	1,110,000
Tredje	»	»	300,000
Fjärde	»	»	12,000,000
Femte	»	»	5,880,000
Sjätte	»	»	350,000
Sjunde	»	»	2,790,000
Åttonde	»	»	21,000,000
Nionde	»	»	1,500,000
Tionde	»	»	930,000
Elfte	»	»	21,000
Tolfte	»	»	9,450,000
Fjortonde	»	»	120,000

Summa kronor 55,451,000.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kristillägg* å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa följande *förslagsanslag* under härefter angivna huvudtitlar, nämligen

Kungl. Maj:ts proposition nr 347.

Andra	huvudtiteln.....	kronor	1,110,000
Tredje	»	»	300,000
Fjärde	»	»	12,000,000
Femte	»	»	5,880,000
Sjätte	»	»	350,000
Sjunde	»	»	2,790,000
Åttonde	»	»	21,000,000
Nionde	»	»	1,500,000
Tionde	»	»	930,000
Elfte	»	»	21,000
Tolfte	»	»	9,450,000
Fjortonde	»	»	120,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Gösta Renlund.